

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: T20 0 KT ...
Sarajevo, ... 2025.godine

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO
Sudija za prethodno saslušanje

Na osnovu člana 35. stav 2. tačka i) i člana 226. stav 1. i člana 227. Zakona o krivičnom postupku BiH, podižem:

OPTUŽNICU

Protiv:

A.K. zv. 'N', rođen 1994. godine, u V. K., državljanin BiH.

Što je:

Dana 29.09.2023.godine, na društvenoj mreži ... preko svog korisničkog profila „(...)“ svjestan zabranjene radnje objavio sadržaj sa tekstom „*Za mnoge si izdajnik, za mene si heroj, mnogi ti svake godine kopaju grob, a ti nižeš već 84-tu, živ i zdrav bio još dugo godina u inat dušmanima, sretan rođendan mom Načelniku i prvom predsjedniku Bosne, Fikretu Abdiću (Babi)! Ne ruši se gnijezdo lako dok je Babo živ!*“ sa fotografijom na kojoj je Fikret Abdić i dana 03.11.2023.godine objavio tekst „*Živio Babo*“, a koji predstavlja nadimak presuđenog ratnog zločinca Fikreta Abdića, sa fotografijom na kojoj A.K. drži zastavu sa grbom „Narodna odbrana – Zapadna Bosna“, na koji način je veličao lice osuđeno za ratni zločin pravosnažnom presudom Vrhovnog suda u R Hrvatskoj broj: ... od 08.02.2005.godine, na način da je postavio naprijed navedene objave na društvenoj mreži ..., koje su po svom sadržaju kažnjive i na čije posljedice je pristao
Dakle, veličao lice koje je osuđeno pravosnažnom presudom Vrhovnog suda R Hrvatske broj: ... od 08.02.2005.godine, za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Čime je A.K., počinio krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a stav 6. Krivičnog zakona BiH u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona BiH.

TUŽILAC
TUŽILAŠTVA/TUŽITELJSTVA BiH

ODLUKA O OPTUŽNICI

Sud BiH je Rješenjem broj: S1 2 K ... od ... 2025. godine odbio optužnicu Tužilaštva BiH broj: T20 0 KT ... od ... 2025. godine, protiv osumnjičenog A.K. zbog krivičnog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 6. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH).

Obrazloženje odluke Suda BiH u anonimiziranom obliku možete pročitati u nastavku.

Obrazloženje

Sud BiH je dana ... 2025. godine zaprimio optužnicu Tužilaštva BiH broj: T20 0 KT ... od ... 2025. godine, kojom se osumnjičenom A.K. stavlja na teret da je na način opisan u činjeničnom opisu optužnice počinio krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 6. KZ BiH.

Naime, osumnjičenom A.K. se navedenom optužnicom na teret stavlja da je: „Dana 29.09.2023.godine, na društvenoj mreži ... preko svog korisničkog profila “(...)” svjestan zabranjene radnje objavio sadržaj sa tekstom „Za mnoge si izdajnik, za mene si heroj, mnogi ti svake godine kopaju grob, a ti nižeš već 84-tu, živ i zdrav bio još dugo godina u inat dušmanima, sretan rođendan mom Načelniku i prvom predsjedniku Bosne, Fikretu Abdiću (Babi)! Ne ruši se gnijezdo lako dok je Babo živ!“ sa fotografijom na kojoj je Fikret Abdić i dana 03.11.2023.godine objavio tekst „Živio Babo“, a koji predstavlja nadimak presuđenog ratnog zločinca Fikreta Abdića, sa fotografijom na kojoj A.K. drži zastavu sa grbom „Narodna odbrana – Zapadna Bosna“, na koji način je veličao lice osuđeno za ratni zločin pravosnažnom presudom Vrhovnog suda u R Hrvatskoj broj: ... od 08.02.2005.godine, na način da je postavio naprijed navedene objave na društvenoj mreži ..., koje su po svom sadržaju kažnjive i na čije posljedice je pristao”.

Postupajući u skladu sa obavezama propisanim odredbom člana 227. stav 1. tačka c) ZKP BiH, sudija za prethodno saslušanje je proučio činjenični opis optužnice, provjeravajući da li optužnica sadrži opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, te zaključio da iz činjeničnog opisa ne proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela koje se osumnjičenom stavlja na teret.

Naime, krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 6. KZ BiH, koje se osumnjičenom stavlja na teret, čini onaj ko dodijeli priznanje, nagradu, spomenicu, bilo kakav podsjetnik ili bilo kakvu privilegiju ili slično licu osuđenom pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili imenuje javni objekat kao što je ulica, trg, park, most, institucija, ustanova, opština ili grad, naselje i naseljeno mjesto, ili slično, ili registruje naziv po ili prema licu osuđenom pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili na bilo koji način veliča lice osuđeno pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin.

Dakle, radnja učinjenja ovog krivičnog djela je veličanje osobe osuđene pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin.

Veličanje je bilo koja radnja kojom se glorificira, slavi, hvali ili uzdiže takva osoba. U zakonskoj dispoziciji su kao oblici radnje učinjenja odnosno veličanja osobe osuđene pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin navedeni dodjeljivanje priznanja, nagrade, spomenice, bilo kakvog podsjetnika ili bilo kakve privilegije ili slično osobi osuđenoj pravosnažnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, ili imenovanje javnog objekta kao što je ulica, trg, park, most, institucija, ustanova, opština ili grad, naselje i naseljeno mjesto, ili slično, ili registriranje naziva po ili prema osobi osuđenoj pravosnažnom presudom za genocid. Ti oblici veličanja koji su u zakonskom opisu određeni kao moguće radnje učinjenja ovog krivičnog djela ne predstavljaju konačnu listu mogućih radnji učinjenja krivičnog djela.

Riječ je o zakonskoj dispoziciji koja sadrži tzv. generalnu klauzulu tj. određenje da se ovo krivično djelo može učiniti bilo kojom drugom radnjom kojom se veliča takva osoba. Radi osiguranja minimalne pravne sigurnosti, pri određivanju neke druge radnje (osim onih izričito navedenih u zakonskom opisu krivičnog djela) kao radnje veličanja osobe osuđene pravosnažnom presudom za navedene zločine mora se voditi računa o prirodi radnji učinjenja koje su izričito navedene.

Stoga, bilo koje druge radnje veličanja (osim onih izričito navedenih) kao radnje učinjenja ovog krivičnog djela bi trebale da se sastoje u nekoj sličnoj manifestaciji veličanja.

Nakon što je pažljivo analizirao činjenične navode koje je Tužilaštvo istaklo u optužnici, a u kontekstu navedene zakonske norme, Sud ne nalazi da se u radnjama osumnjičenog, koje se ogledaju u objavama na društvenoj mreži ..., ostvaruju bitna obilježja krivičnog djela za koje se tereti.

Naime, Sud cijeni da su u optužnici opisane objave, posmatrane samo za sebe, bez šireg konteksta koji u činjeničnom opisu optuženja nije opisan, ne predstavljaju dovoljno izraženu, jasnu ni javnu radnju kojom bi se moglo govoriti o veličanju u smislu zakonom propisane inkriminacije. Sam čin objavljivanja sadržaja, bez drugih dodatnih elemenata koji bi ukazivali na nedvosmisleni pohvalu, afirmaciju ili glorifikaciju osuđenog lica, nije dovoljan da bi se ostvario zakonski opis djela.

Naime, društvena mreža ..., iako tehnički može biti dostupna široj javnosti, funkcioniše na principu zatvorene, odnosno ograničene mreže u okviru koje korisnici samostalno upravljaju vidljivošću svojih objava, uključujući izbor publike s kojom komuniciraju. U tom pogledu, opisane objave izvršene putem te platforme, po stavu Suda ne dostižu stepen društvene opasnosti niti sadržajni intenzitet koji je neophodan za pravnu kvalifikaciju veličanja.

Pri tome, Sud je posebno imao u vidu da iz činjeničnog opisa ne proizilazi da osumnjičeni uživa društveni, politički, profesionalni, niti bilo koji drugi status ili položaj koji bi mu omogućio širi uticaj. Izostanak takvog uticaja ima neposredan značaj pri ocjeni da li je predmetna objava mogla proizvesti konkretne društvene posljedice koje zakonodavac nastoji spriječiti inkriminacijom veličanja osuđenih lica.

Dakle, Sud zaključuje da opisane radnje posmatrane kroz prizmu njihove forme, sadržaja, načina objavljivanja, kao i dovedene u vezu sa ličnim svojstvom osumnjičenog, ne dostižu stepen izraženosti koji bi bio dovoljan za pravnu kvalifikaciju veličanja, u smislu relevantne zakonske odredbe.

Sud svakako ukazuje da navedeni elementi (karakter objave, javnost platforme, eksplicitnosti izraza, društveni status lica koje objavljuje) ne predstavljaju bitna obilježja ovog krivičnog djela, ali njihovo prisustvo, odnosno izostanak opisa tih elemenata u činjeničnom opisu optuženja u konkretnom slučaju

ima značajnu ulogu prilikom ocjene da li određeno ponašanje dostiže standard potreban za postojanje inkriminisanog veličanja.

Dakle, zaključak Suda da je opis djela u ovoj fazi krivičnog postupka predstavlja činjenični osnov optužnice kojim se određuje predmet krivičnog postupka, odnosno predmet glavnog pretresa, a koji činjenični osnov optužbe određuje i ograničava predmet suđenja, zbog čega postoji vezanost presude za optužbu (član 280. ZKP BiH). Zakonski naziv krivičnog djela je naziv djela prema KZ BiH, uz navođenje zakonske odredbe koja odgovara tom krivičnom djelu, na koji način tužilac daje pravnu kvalifikaciju krivičnog djela. Iako Sud, shodno odredbi člana 280. stav 2. ZKP BiH, nije vezan za prijedloge tužioca u pogledu pravne ocijene djela, zaključak Suda u vezi pravne kvalifikacije krivičnog djela mora odgovarati činjeničnom opisu tj. da proizilazi iz činjeničnog opisa djela, što ovdje očigledno nije slučaj.

Slijedom navedenog, a imajući u vidu da je Sud zaključio da osumnjičeni, na način opisan u optužnici, nije ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 6. KZ BiH, to je odbio potvrđivanje ovakve optužnice, a na osnovu člana 288. stav 2. i 3. ZKP BiH, u vezi sa članom 227. stav 1. tačka c) istog Zakona.